

Dokumentnamn: Utbildningsförvaltningens rutin för hantering och förvaring av kemiska produkter och kemikalier

Beslutad av:
Förvaltningsledning

Gäller för:
Alla medarbetare och chefer

Diarienummer:

Datum och paragraf för beslutet:
[Text]

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
Planeringsledare

Bilagor:

Utbildningsförvaltningens rutin för hantering och förvaring av kemiska produkter och kemikalier

Syftet med denna rutin

Syftet är att säkerställa en korrekt hantering av kemiska produkter och kemikalier samt att minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen inom förvaltningen.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tills vidare för alla medarbetare inom Utbildningsförvaltningen.

Bakgrund

Stadens verksamheter är enligt lag skyldiga att dokumentera kemiska produkter och att arbeta aktivt med att substituera, alltså byta ut, produkter med farliga ämnen. Dessutom måste det finnas riskbedömningar framtagna för produkterna och de måste hanteras och förvaras på ett sådant sätt att de inte utgör risk för människa eller miljö.

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna rutin
-------------------	---------------------------

Göteborgs miljö- och klimatprogram 2021 - 2030	Ställer upp mål för att minska användningen av skadliga ämnen.
--	--

Stödjande dokument

Stödjande dokument	Avsändare
Vägledning till Göteborgs Stads strategiska kemikaliearbete	Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad
Handledning för hantering av kemiska produkter	Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad
Handledning - Kemikalierätt för inköpare	Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad

Rutin

Ansvar

Kemikalieansvaret följer linjeorganisationen och delegationsordningen.

Det är Utbildningschefens ansvar att medarbetarna är informerade om vad som förväntas av dem för att upprätthålla en säker kemikalieanvändning. Utbildningschefen ansvarar för att verksamheten upprättar kemikalielista, att säkerhetsdatablad och att skyddsblad finns tillgängliga samt att riskbedömningar utförs på märkningspliktiga kemikalier.

All dokumentation sker i stadens gemensamma kemikaliehanteringssystem Chemsoft.

Minst en gång om året ska verksamheten kontrollera så att all dokumentation (kemikalieförteckning, säkerhetsdatablad, riskbedömningar och skyddsblad) är aktuell.

Kemikalieförteckning

Alla kemikalier med farosymbol (så kallade märkningspliktiga kemiska produkter) som en verksamhet har ska finnas dokumenterade i stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Exempel på vanliga kemiska produkter är färg, lim och lack, rengöringsmedel och handdesinfektionsmedel. Förteckningen ska uppdateras då en kemisk produkt tas bort samt då en ny kemisk produkt köps in.

Kemikalielistan ska minst omfatta:

- produktens namn
- produktens klassificering

- produktens användningsområde
- ingående ämnen med namn, CAS-nummer och koncentration
- ange om ämnet är ett utfasningsämne eller prioriterat riskminskningsämne

Säkerhetsdatablad

Ett säkerhetsdatablad är ett lagreglerat informationsblad om en kemisk produkt.

Säkerhetsdatablad för respektive produkt kan hämtas i Chemsoft.

Databladet innehåller bland annat information om vilka ämnen som finns i den kemiska produkten, dess eventuella miljö- och hälsorisker och hur produkten ska användas.

Verksamheten ska ha aktuella säkerhetsdatablad för samtliga kemiska produkter som finns i verksamheten. För äldre produkter används det sist gällande säkerhetsdatabladet.

Riskbedömning

Samtliga kemikalier och kemisktekniska produkter som är märkningspliktiga och försedda med piktogram ska riskbedömas.

Riskbedömningen ska:

- dokumenteras och vara platsspecifik
- uppdateras efter angivet tidsintervall för respektive produkt i Chemsoft
- ses över varje gång en ny version av produktens säkerhetsdatablad ges ut, vilket aviseras i Chemsoft

Skyddsblad

Efter genomförd riskbedömning skapas ett skyddsblad. Skyddsbladen är baserade på viktiga delar i säkerhetsdatabladet och riskbedömningen. De innehåller även information om första hjälpen och vilken skyddsutrustning som ska användas vid hantering samt åtgärder vid brand och utsläpp. Här lyfts viktiga saker att tänka på i det specifika arbetsmomentet, och skyddsbladen ska finnas lättillgängliga där produkterna används och förvaras.

Inköp

Innan ett inköp av kemiska produkter görs, överväg alltid om syftet med inköpet kan uppnås genom att använda annan metod eller med mindre farliga kemiska produkter. Ett exempel på detta är att använda städmetoder som inte kräver kemiska produkter (eller i

begränsad mängd), alternativt att välja en kemisk produkt som innehåller mindre farliga ämnen. Vid nyinköp av kemikalier ska ett uppdaterat säkerhetsdatablad efterfrågas.

Undvik att köpa in kemiska produkter som innehåller utfasnings- och riskminskningsämnen. Vid tveksamheter kring den kemiska produktens innehåll, kontakta leverantören. Glöm inte att dokumentera nya produkter i Chemsoft.

Substitution och utrensning av kemiska produkter

Förvaltningen ska aktivt arbeta med att byta ut kemiska produkter som innehåller utfasnings- eller prioriterade riskminskningsämnen. Kemikalier som inte längre används inom verksamheten, som har passerat utgångsdatum eller kemikalier där det inte längre går att få tag på uppdaterade säkerhetsdatablad ska rensas ut minst en gång per år. Tänk på att produkter med gamla farosymboler ska rensas ut eller märkas om.

Användning och förvaring

Alla som använder en kemisk produkt i tjänsten ska vara väl införstådda med dess risker. Skyddsutrustning ska användas då det krävs enligt säkerhetsdatabladet. Kemiska produkter ska endast användas till det de är till för och i rätt dosering. De ska förvaras så att de inte utgör risk för människors hälsa och miljö. Det får inte heller finnas risk för att produkter oavsiktligt blandas eftersom det då kan ske farliga kemiska reaktioner. Vissa kemiska produkter kan kräva tillstånd för att få förvaras. Tillstånd kan även behövas om man överskrider en viss mängd, det kan till exempel vara stora lager av handsprit som är mycket brandfarligt. Det är verksamhetsutövarens ansvar att införskaffa tillstånd och säkerställa säker förvaring.

För säker användning och förvaring:

- Alla som använder kemikalier ska ha kunskap om hur kemikalierna ska hanteras.
- Produkterna ska förvaras utom räckhåll för obehöriga.
- Produkterna ska förvaras så att personer som inte har kapacitet att hantera kemikalierna på ett ansvarsfullt sätt inte får tillgång till dem, till exempel barn.
- Produkterna ska vara väl märkta med namn, producent och farosymboler. Det görs enklast genom att förvara kemikalier i sina originalförpackningar. Om ompackning sker ska den nya behållaren vara väl märkt.
- Lagring av miljöfarliga kemikalier får inte ske så att det finns risk för utsläpp till avlopp. Om det finns avlopp eller otätheter där kemikalier kan läcka ut ska

kemikalierna förvaras i en behållare som fångar upp eventuellt läckage så att risk för utsläpp till omgivning minimeras. Det går också bra att förse avlopp med krage eller lock alternativt en avstängningsventil som vanligtvis hålls stängd.

- På de platser där det finns risk för kemikalieolycka ska det finnas viktiga telefonnummer och tydliga instruktioner som beskriver vilka åtgärder som ska vidtas. Sådan information finns på skyddsblad.
- Skyddsinformationen är baserad på viktiga delar i [säkerhetsdatabladet](#) och kallas för skyddsblad. Skyddsbladen anpassas till det aktuella arbetsmomentet utifrån den riskbedömning som gjorts, den som gör riskbedömningen kan anpassa innehållet och tydligt lyfta fram vilka villkor och skyddsåtgärder som gäller när arbetsmomentet ska utföras.
- Olycksfall i arbete, sjukdom eller annan ohälsa i arbetet anmäls som skada. Vid de tillfällen du inte har blivit skadad men det fanns en uppenbar risk är detta ett tillbud. Tillbud och skador anmäls i IA.
- Om du ser något som kan utgöra en fara (riskobservation) kopplat till användning eller förvarning av en kemisk produkt ska det anmälas i IA.

Avfallshantering

Vid utrensning ska de flesta kemiska produkter hanteras som farligt avfall. Samma sak gäller i många fall även när förpackningarna i stort sett är tomma. Hur den kemiska produkten ska hanteras när den blivit avfall framgår av tillhörande säkerhetsdatablad. För att få transportera farligt avfall krävs ett särskilt tillstånd. Saknas ett sådant tillstånd, kan hämtning beställas av avfallsleverantören.